



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 488/2010-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti R., s. r. o. v likvidácii, Š., zastúpenej advokátkou JUDr. J. F., B., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 209/2009 a jeho rozsudkom z 9. septembra 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti R., s. r. o. v likvidácii, **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. novembra 2010 doručená sťažnosť spoločnosti R., s. r. o. v likvidácii (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 209/2009 a jeho rozsudkom z 9. septembra 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka bola účastníčkou súdneho konania pred krajským súdom ako odvolacím súdom, ktorý v jej právnej veci rozhodol rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou. Sťažovateľka považuje rozsudok krajského súdu *„za vrchol krivdy a ukážkovú podobu arbitrárneho rozhodovania“*. Vytýka mu, že sa nevysporiadal s jej jedinou argumentáciou a v hrubom rozpore s princípmi právneho štátu vedome ignoroval aj dva vyslovené záväzné právne názory toho istého krajského súdu. Porušenie označených práv vidí sťažovateľka aj v rovine *„celkového odňatia možnosti konať pred nezávislým súdom, keď krajský súd právne predpísaným spôsobom nevybavil podanú námietku zaujatosti z 16. apríla 2010 a doplnenú podaním z 21. mája 2010 proti konajúcej predsedníčke senátu, ako aj voči všetkým sudcom krajského súdu, ktorú ignoroval“*. Bez bližšieho zdôvodnenia sťažovateľka namietala aj zbytočné prietahy v postupe krajského súdu, k sťažnosti pripojila aj dovolanie podané proti rozsudku krajského súdu na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“), splnomocnenie podpísané likvidátorom sťažovateľky na jeho podanie a záznam z porady s klientom z 15. októbra 2010, z obsahu ktorého je zrejmé, že predmetom porady bolo *„odsúhlasenie ďalšieho postupu a definitívneho znenia dovolania voči rozsudku krajského súdu“*. Prípustnosť dovolania sťažovateľka odvodzuje z § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený.

3. V petite sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu porušené boli, a aby zrušil rozsudok krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Ďalej žiadala, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu *„... ďalej konať bez zbytočných prietáhov, najmä vyriešiť bezodkladne námietku zaujatosti*

voči celému krajskému súdu a všetkým jeho sudcom tak, ako ju sťažovateľka podala 16. apríla 2010 a doplnila 21. mája 2010 a súdny spis predložiť na rozhodnutie Najvyššiemu súdu SR“. Napokon žiadala ústavný súd, aby jej priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €, ako aj náhradu trov konania.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky na neverejnom zasadnutí senátu, a keďže pri jej predbežnom prerokovaní zistil, že je v časti neprípustná a v časti zjavne neopodstatnená, rozhodol o jej odmietnutí.

6. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažnosť je z hľadiska formulácie jej odôvodnenia síce obsiahla, ale príliš všeobecná. Sťažovateľka rozsiahlo cituje judikatúru ústavného súdu aj Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „európsky súd“), avšak bez toho, aby z nej vyvodila konkrétne závery použiteľné vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv. K sťažnosti nebol v rozpore s § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde pripojený napadnutý rozsudok krajského súdu. Z tohto pohľadu teda sťažnosť nemá náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, čo je síce odstrániteľný nedostatok sťažnosti, avšak ústavný súd v záujme procesnej hospodárnosti z ďalej uvedených dôvodov sťažovateľku na odstránenie nedostatkov nevyzýval.

III.

K odmietnutiu sťažnosti v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu

7. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa

sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, I. ÚS 153/2010). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

8. Podstatou námietok sťažovateľky je právne posúdenie postupu a následného rozsudku krajského súdu najmä z hľadiska rešpektovania jej práva na súdnu ochranu (práva na spravodlivé súdne konanie), v dôsledku porušenia ktorého sa domáhala ochrany ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním dovolania Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Podanie dovolania proti rozsudku krajského súdu ústavný súd verifikoval aj na okresnom súde, kde bolo potvrdené, že sťažovateľka podala dovolanie osobne 2. novembra 2010.

9. Ústavný súd už zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 84/2010, I. ÚS 153/2010, III. ÚS 200/2010, III. ÚS 114/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po negatívnom rozhodnutí o dovolaní sťažovateľa. Pritom

lehota na prípadné podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu napadnutému dovolaním sťažovateľky (porovnaj tiež rozsudok európskeho súdu z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54). Nie je ani dôvod na to, aby ústavný súd prerušil konanie a vyčkával so svojím rozhodnutím až do vydania rozhodnutia dovolacím súdom, lebo sťažovateľ môže podať ústavnú sťažnosť až po doručení rozhodnutia o danom mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní).

10. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

IV.

K odmietnutiu sťažnosti v časti namietajúcej zbytočné priet'ahy krajského súdu

11. Podľa stabilizovanej a konštantnej judikatúry ústavného súdu ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo. Podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, I. ÚS 423/08). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, nedochádza k namietanému porušovaniu základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02, I. ÚS 226/08, I. ÚS 423/08). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že rozsudok krajského súdu bol vyhlásený 9. septembra 2010 a vychádzajúc z poznania obsahu jeho písomného odôvodnenia sťažovateľkou, bol tejto doručený pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Sťažnosť sťažovateľky bola podaná na poštovú prepravu 30. októbra 2010 a ústavnému súdu bola doručená 4. novembra 2010. Z uvedeného vyplýva, že krajský súd už v čase uplatnenia ochrany označeného práva

sťažovateľkou prostredníctvom sťažnosti podanej ústavnému súdu nemohol porušovať jej označené právo, pretože už vo veci nekonal. Ak už teda v čase podania sťažnosti krajský súd vo veci sťažovateľky nekonal, nemohol ani porušovať jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

12. Keďže ústavný súd sťažnosť v celom rozsahu odmietol, nezaoberal sa ďalšími návrhmi sťažovateľky (návrh na zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, príkaz konať bez zbytočných prieťahov a predložiť spis dovolaciemu súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti, primerané finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2010